

Fizyka układów złożonych

Dwuwymiarowy model Isinga

Krzysztof Malarz

W przypadku dwuwymiarowym, energia całkowita kwadratowej sieci L^2 oddziaływujących spinów σ_i wynosi

$$E = - \sum_{(i,j)} J_{i,j} \sigma_i \sigma_j - \sum_i B \sigma_i, \quad (1)$$

gdzie zmienne spinowe σ_i przyjmują wartości ± 1 , $J_{i,j}$ jest tak zwaną całką wymiany, a B natężeniem zewnętrznego pola magnetycznego a w pierwsze sumowanie odbywa się po parach najbliższych sąsiadów (sąsiedztwo von Neumanna — (x, y) ma czterech sąsiadów: $(x-1, y)$, $(x+1, y)$, $(x, y-1)$, $(x, y+1)$).

Założmy brak pola magnetycznego $B = 0$, układ składający się z $N = L^2 = (10^2)^2$ spinów i taką samą wartość całek wymiany między każdą parą najbliższych sąsiadów spinów $J_{i,j} = J = 1$ oraz $k_B = 1$. (Te dwie ostatnie równości, są tożsame z przyjęciem jednostek, w których temperatura mierzona jest w jednostkach $[J/k_B]$.) Zakładamy okresowe warunki brzegowe. Tak jak poprzednio ewolucję czasową układu prowadzimy w oparciu o schemat Metropolis.

Zadanie 1 (25 pkt.): Zaczynamy od stabilizowania prawdopodobieństwa akceptacji $p(\Delta E)$ stanu próbnego. Stan otoczenia charakteryzowany jest przez sumę zmiennych spinowych σ_j w czterech najbliższych sąsiadach, niezależnie od ich przestrzennego rozłożenia:

- same +1: $\sum_j \sigma_j = +4$;
- trzy +1 i jedna -1: $\sum_j \sigma_j = +2$;
- dwie +1 i dwie -1: $\sum_j \sigma_j = 0$;
- trzy -1 i jedna +1: $\sum_j \sigma_j = -2$;
- same -1: $\sum_j \sigma_j = -4$.

Proszę wypisać tablice prawdopodobieństwa $p(\Delta E)$ dla $T = 0,5; 2,5; 4,0$.

Zadanie 2 (25 pkt.): Początkowo ustawiamy wszystkie spiny na wartość +1. Obserwujemy ewolucję czasową gęstości namagnesowania $m(t) = L^{-2} M(t) = L^{-2} \sum_i \sigma_i(t)$ przez pierwsze 10^5 MCS dla $T = 0,5; 2,5; 4,0$. Zapisujemy stan sieci w postaci $(x, y, \sigma(x, y))$ na końcu symulacji.

Zadanie 3 (25 pkt.): Wizualizujemy mapę wartości spinowych σ_i dla $T = 0,5; 2,5; 4,0$ na końcu symulacji (np. stawiając czarną kropkę w pozycjach (x, y) , dla których $\sigma(x, y) = -1$).

Zadanie 4 (25 pkt.): Automatyzujemy proces wyliczania średniej czasowej $\langle M(t) \rangle$ oraz $\langle M^2(t) \rangle$ dla T od 0,25 do 4,0 co 0,25 z $\tau = 10^4$ ostanich spośród 10^5 MCS i sporządzamy wykres gęstości namagnesowania

$$m(T) = \frac{1}{L^2} \cdot \langle M(t) \rangle$$

oraz podatności

$$\chi(T) = \frac{1}{T} \cdot \frac{1}{L^2} \cdot (\langle M^2(t) \rangle - \langle M(t) \rangle^2)$$

od temperatury T . Analityczna postać zależności namagnesowania od tempreatury to

$$m(T) = \sqrt[8]{1 - \sinh^{-4}(2/T)}.$$

